

אז למה לא כל יום שבת?

מהדורת סופ"ש של ידיעות אחרונות
לחודש מתנה!
להרשמה <

צילום : ידיעות אחרונות

7 ימים • 07.12.2017

ברוכים הבאים לפדופילנד

הנתונים קשים: בישראל 2017, 94 אחוז מהילדים שמתלוננים במשטרה על פגיעה מינית יסיימו את התהליך בלי שיוגש כתב אישום. והסיבות רבות: מחדלי חקירה חוזרים ונשנים של המשטרה, יחידת פיקוח שמסוגלת לעקוב רק אחרי פדופילים אחדים כל יום ומוקד טלפוני משטרתי שהוקם כבר בחודש מאי, אבל אם תחייגו 105, תשמעו רק צליל תפוס. וגם כשהם נלכדים, לא תמיד זה עוזר: כך קורה למשל שפדופיל אשר נאשם בהטרדת 18 ילדים מסתובב חופשי. ופדופיל אחר, שהורשע בהטרדת ארבע ילדות, נשלח רק לשנת מאסר אחת. תחקיר "ידיעות אחרונות" חושף: כך הפכה ישראל לגן עדן לפדופילים. הסיפור המלא

אמיר שואן | איור: אופיר בגון

"זה קרה לפני שנתיים וחצי", נזכרת מרגלית (שם בדוי), אמא ממרכז הארץ. "התקשרו אליי מהמשטרה וזימנו אותי לתשאול. מאוד נבהלתי והגעתי מהר, ובתחנה סיפרו לי שהבן שלי התכתב עם ילדה באינסטגרם. אמרתי, 'אוקיי, נו, מה הבעיה?' הם אמרו שהיא כתבה לבן שלי, 'אני אצלם את עצמי ואתה תשלח אליי תמונות שלך', היא אמרה לו שהיא כאילו צילמה את עצמה וביקשה שהוא ישלח תמונות של איבר המין שלו ואחר כך היא תשלח את שלה. הבן שלי שלח אליה תמונות חשופות שלו ומאותו רגע הכל השתנה. הילדה התחילה לסחוט אותו. היא אמרה לו: 'אם לא תשלח אליי עוד תמונות, אני אשלח את התמונה

שלך בתחונתם לכולם'. היא הראתה לו שהיא מכירה את החברים שלו. הבן שלי התחנן בפניה שלא תשלח, אז היא אמרה לו, 'אם אתה רוצה שאני לא אשלת, בוא ניפגש'. למזלי הוא לא הלך למפגש והפרשה הזו בדיוק נחשפה על ידי המשטרה".

עצרו את הילדה?

"זהו, שזו בכלל לא הייתה ילדה, אלא פדופיל שסחט במקביל לבן שלי עוד הרבה ילדים, גם חלק מהחברים של הבן שלי. במקרים מסוימים הוא העביר ביניהם תמונות אחד של השני, כדי להראות שלא יומים שלו יש בסיס".

איך הרגשת כשהבנת שפדופיל הטריד את הבן שלך?

"זה היה אחד הרגעים הכי מפחידים שלי בחיים. לחץ מטורף. חוסר אונים. במשך כל השנים כל הזמן פחדתי על הבנות שלי, כל הזמן התרעתי בפניהן שייחזרו אם מישו מנסה להתקרב אליהם, אף פעם לא חשבתי שזה יגיע לבן".

מה עשית ברגע שגילית מהמשטרה מה שקרה?

"דיברתי איתו, הרגעתי אותו, הלכנו למרכז הגנה, שזה מקום שבו לוקחים עדות מהילד. הם היו נפלאים, מומחים בטיפול בילדים".

מה עלה בגורלו של מי שהטריד לכאורה?

"הגישו נגדו כתב אישום, אבל לפני שמונה חודשים הוא שוב יצר קשר עם הבן שלי. הבן שלי מיד זיהה מי זה, יצא אל היועצת של בית הספר וסיפר לה שזה אותו בחור. במקביל הוא אמר לאותו בחור, 'תקשיב, אם אתה עוד פעם תדבר איתי, אני וחברים שלי נמצא אותך ונראה לך מה זה'. ביקשו ממני לגשת שוב למשטרה, כאילו להתלונן פעם שנייה. אבל הבן שלי לא רצה ללכת להתלונן במשטרה. הוא אמר לי, 'אמא, מה זה ייתן לנו? ישחררו אותו עוד כמה חודשים והוא שוב יחזור להטריד. אני לא מפחד ממנו'".

אותו הנאשם, שהואשם שפגע בבנה של מרגלית, הואשם כי פגע בעוד לא פחות מ-18 ילדים, איים עליהם וביקש תמונות עירום שלהם. הוא הואשם ב-24 סעיפי אישום שונים. מכתב האישום עולה כי למרות ששיטותיו לא היו מתוחכמות במיוחד והוא פעל בין היתר באינסטגרם ובפייסבוק, המשטרה לא הצליחה לעלות עליו, ועל פי החשדות הוא ביצע את המעשים תקופה ארוכה מאוד – כשנה וחצי. היום, יותר משנתיים לאחר שהוגש כתב האישום, שבהן כבר הספיק להשתחרר למעצר בית, ועל פי חשדות חדשים להטריד שוב ילדים, טרם נגזר דינו. שמו אגב נאסר בפרסום.

מנגד, הפדופיל ג'רי פנטון, ששלח תמונות עירום לקטינים ואיים עליהם, נשפט ל-40 שנות מאסר אחרי משפט שנמשך ארבעה ימים בלבד. זה לא קרה בישראל, אלא בארצות-הברית. ובעוד העבריין שפגע בבנה של מרגלית חזר היום לכאורה להתנכל לילדים (ואף נפתחה נגדו חקירה נוספת במשטרה), פנטון, לאחר שיסיים לרצות את עונשו בגיל 77, יצטרך להיות בפיקוח 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע. הוא לעולם לא יוכל ליצור קשר עם ילדים ובכל מקום שבו יחפוץ לגור, הוא יצטרך להודיע מבעוד מועד לדיירי האזור, שיוכלו להביע את התנגדותם.

תחקיר "ידיעות אחרונות" חושף: כל המערכות שאמורות להתמודד עם אכיפת תופעת הפדופילים בישראל כושלות במלואי תפקידן. בתחום החקיקה, ישראל מפגרת משמעותית. חיזור של פדופיל אחרי ילד, לדוגמה, לא נחשב לעבירה. בנוסף לכך, חלק ניכר מעבירות המין הפדופיליות נחשבות לעבירות קלות בחוק העונשין הישראלי, והעונשים שנותנים בתי המשפט לא רציניים מספיק בלא מעט מקרים. במקביל, המשטרה מנהלת לעיתים חלק מהחקירות בתחום זה באופן מעורר תמיהה, וגם יוזמת השר לביטחון פנים, להקים מערך כולל שיילחם בתופעה, תקועה למרות שכבר הוצאו עליה עשרות מיליוני שקלים. בתחום שיקום הפדופילים גילינו כי קיימת דווקא תשתית נפלאה של משרד הרווחה, אלא שבישראל 2017 נותנים לפדופילים את זכות הבחירה אם להגיע לשיקום. ורובם, הפלא ופלא, בוחרים שלא להגיע.

1. הפיתוי: מלחמה יומיומית

"מדובר במכת מדינה ואנחנו לא מטפלים בה כראוי", אומרת ד"ר לימור עציוני, דיקנית המרכז האקדמי שערי מדע ומשפט ומומחית לתופעת הפדופילים. "אני מלווה ילדים נפגעים, הלב נשבר. מאות ילדים נפגעים מהתופעה הזו ובסופו של יום זה פגע בנו כחברה בעתיד. בדיוק כמו שהיום צפות עבירות מלפני 20 שנה וכולם שואלים למה דווקא עכשיו זה יוצא. הסיבה היא שלוקח זמן לעבד את הפגיעה ולהוציא אותה החוצה. ילד שבגיל חמש נפגע לא תמיד ירוץ לספר להורים, וזה יכול לצוץ פתאום בגיל 25. אנחנו חייבים כחברה להבין שבדיוק כמו אתגרי הביטחון, גם כאן מדובר במשימה לאומית".

נתחיל מהמספרים – על פי רוב המחקרים היום, לא פחות מאחוז אחד מהאוכלוסייה הם בעלי נטיות פדופיליות. בישראל יש על פי הערכות גורמי המקצוע כ-70 אלף פדופילים. ד"ר אילן רבינוביץ' מסביר את המספרים הגדולים: "רובם המכריע של הפדופילים הם גברים. יש מעט מאוד נשים, אבל זה לגמרי בשוליים. האחוז מהאוכלוסייה שהמחקר מדבר עליו מחולק לשניים: כאלה שסובלים מפדפיליה פרקטית, כלומר כאלו שניהלו קשרים עם ילדים מתחת או בתחילת גיל ההתבגרות,

ד"ר ר. עשיוני. "משימה לאומית"

לבין אלו שסובלים מפדופיליה לטנטית. הם אומרים: זה מה שמושך אותי, אבל בגלל הפחד ומפני שאני יודע לאן זה יכול להוביל, אני שם לעצמי חומה ומסתפק בפורנוגרפיה של ילדים או באוננות ופנטזיות בתחום הזה, או שאני מקיים יחסי מין רגילים בזמן שאני מפנטז על ילדים".

מה גורם לפדופיל לעבור מהשלב הלטנטי לשלב הפרקטי?

"הבעיה בפדופיליה היא שלעיתים ההפרעה משתלפת על האדם ולא הוא עליה, ואז יש כאן שילוב של חוסר שליטה בדחפים ואובססיה סביב ילדים. הפדופילים שבהם אני נתקל מספרים שזה הדבר ששולט בהם, פעמים רבות הם ילכו לעבוד בחברת ילדים. זה כבר משהו מעבר לנושא המיני. יש להם משהו באוריינטציה התרבותית שלהם שהם נמשכים אליו כמו פרפר לאש והם יעדיפו חברת ילדים בצורה מובהקת. הבעיה העיקרית, שהם בעצמם מעידים עליה ואנחנו רואים את זה גם במחקר, היא שברגע שהם חוצים את הקו האדום, אין יותר דרך חזרה".

פלומר, פדופיל שהעז לבוא במגע מיני עם ילד יחצה שוב את הקו?

"בהחלט. זו לא שאלה אם הם יחצו אותו פעם נוספת, אלא רק מתי. כי המשיכה הזו יותר חזקה מהם והם יזהו בכל מקום את הילד הפוטנציאלי וישו רשת שלמה של קורי עכביש כדי ללכוד אותו. הם לא חייבים ישר להתקרב אליו. הם מראש יסמנו ילדים צעירים. הם יתנו את הילד לבוא אליהם, ייתנו לו טובות הנאה, לאו דווקא מתנות, אלא תשומת לב. ואז יש תהליך שהם מספרים שהם ממש מתאהבים באותם ילדים, כולל פנטזיות מיניות".

ראובן (שם בדוי) הוא פדופיל שנמצא היום בסיומו של טיפול בן ארבע שנים אשר כולל גם טיפול אינטנסיבי קבוצתי לעברייני מין שניתן במשרד הרווחה. במקביל הוא מקבל תרופה להרגעת הדחף המיני (זריקה חודשית אשר מכונה לעיתים "סירוס כימי").

ראובן הסכים להיפגש עימנו ושייתף אותנו במה שעובר אצלו בראש: "אתה מוצף מינית, כל הזמן יש לך דמיונות, משיכה. הרבה פעמים שיחזרתי בראש את הסצנות שפגעתי בילדים. זה עשה אותי מאושר. מבחינתי, הזריקה הייתה קו פרשת מים. אם לפני כן הייתי מסתכל מבעד לחלון, רואה ילד ונמשך אליו, אז עם הטיפול הבנתי שאסור לי להתקרב לחלון מלכתחילה. הזריקה נותנת לך זמן למחשבה, היא מורידה את הדחף המיני, שזה דחף כמו כל דחף אחר. היום, בזכות הזריקה אני לא נמצא במחשבות אינסופיות. זה לא אומר שהמחשבות אינן, זה לא אומר שבלתי אפשרי שאני אפגע. כל בוקר אני אומר לעצמי שאני חייב להיות ערני, זאת מלחמה יומיומית".

אם צצה בראשך מחשבה על ילד, מה אתה עושה?

"יש לי כמה דרכים. אני מעביר את עצמי למשהו אחר. אם אני רואה שאני לא מעביר את עצמי, אז אני הולך, מדבר עם מישהו. ואם אין עם מי לדבר, אני מרחיק את עצמי. אני עושה כל מיני פעולות כדי להזכיר לעצמי: הייתי במאסר, אני רוצה לחזור למאסר? אני רוצה חיים טובים או שאני רוצה להמשיך עם החיים שחייתי בעבר?"

2. חקירות: בלי אישומים

ליחידה לחקירות ילדים במשרד הרווחה מגיעות בכל שנה יותר ויותר תלונות על עבירות מין בילדים. אם בשנת 2013 התלוננו 2,460 ילדים, בשנת 2016 כבר צמח המספר ל-2,902 - עלייה של 18 אחוז בתוך שלוש שנים. במסגרת היחידה פועלים ברחבי הארץ מרכזי הגנה, שאליהם מגיעים ילדים עם הוריהם כדי להגיש תלונה. ביקרנו באחד ממרכזי ההגנה האלו ומצאנו מתקן נפלא, שמאפשר לילדים להגיש את התלונה בתנאים הכי נוחים שאפשר. דניאלה מטי, מנהלת אחד ממרכזי ההגנה, מספרת: "האיש הראשון שהם פוגשים זאת עובדת סוציאלית. היא נפגשת עם ההורים וקצת שומעת איך הם הגיעו לכאן: אם הילד מבוהל, אם הילד בחרדה, אם הילד רצה לבוא, איך הייתה התגובה שלו. היא מקבלת את כל המצב הרגשי של הילד".

חזה לוי, עובדת סוציאלית ראשית לחוק הנוער, מספרת: "אנחנו יודעים שהפרמטר המרכזי בשיקום של ילדים הוא התגובה של הסביבה בזמן החשיפה של המקרה. ברגע שהתגובה של הסביבה תהיה יותר מכילה, תומכת ומאמינה ותלווה את הילד בצורה נכונה ומקצועית - הסיכוי לשיקום יהיה גבוה יותר. לכן ברגע שאנחנו כאן מתיישבים מול משפחה ומול ילד, הדבר הראשון שאנחנו מבהירים לו זה: אנחנו איתך, אנחנו תומכים בך".

אלא שמבדיקה שערכנו עולה, כי העבודה הנפלאה של חוקרי הילדים ומרכזי ההגנה יורדת לא פעם לטמיון. למעשה, רק שישה

אחוזים מהילדים שמגיעים לתת עדות במשטרה, ולא במרכזי ההגנה, יגיעו למצב שבו יוגש כתב אישום נגד החשוד שפגע בהם. כלומר, 94 אחוז מהילדים שמתלוננים במשטרה מסיימים את התהליך בלי שיוגש כתב אישום.

אחד ממרכזי ההגנה לילד. מתקן נפלא המאפשר לילדים להגיש תלונה בתנאים הכי נוחים

עו"ד נוגה ויזל, המייצגת מדי פעם פדופילים, מנצלת את המצב לטובת לקוחותיה: "לא פעם אני נתקלת בחוקרים לא בקיאים מספיק. יש שוטרים לא מנוסים שפשוט לא יודעים לשאול את השאלות הנכונות או לעשות את פעולות החקירה הנכונות. אם למשל מישוה תופס ילדה, צריך לשאול אותה בדיוק ולא בערך את כל השאלות, גם אם הן קשות, והם לא יודעים לשאול את השאלות האלה. זאת הבעיה. ואז בית המשפט מקשיב להקלטות של החקירות, וגם אם הוא היה משוכנע שהאדם אשם, לא פעם הוא יוצא זכאי מחמת הספק או עם עונש מופחת".

כך, לדוגמה, בחודש ינואר 2016 הקל בית המשפט העליון את עונשו של זלמן כהן מתשע שנות מאסר ליש וחצי, בגלל חקירה שלא נעשתה כהלכה, ואף הוגדרה "מחדל חקירתי".

במקרה אחר הוגש כתב אישום נגד חיים עטר, בגין תשעה מקרי אונס של ילדים. אלא שהמשטרה מחקה בטעות את הדיסק הקשיח של עטר, שיצר קשר עם קורבנותיו באינטרנט. לבסוף נחתמה עסקת טיעון שבמסגרתה תוקן כתב האישום ועטר הורשע רק בשלושה סעיפים של מעשי סדום ונידון לחמש שנות מאסר.

במקרה אחר התלוננה אישה במשטרה שהתחזתה לאם לילדה באינטרנט ופדופיל הציע לה לקנות שעות עם בתה. המשטרה הפעילה סוכן משטרה שהצליח ליצור קשר עם הפדופיל – ירון שאלתיאל. במשטרה אף הצליחו לארגן מפגש שבמהלכו תמסור לכאורה האם את ילדתה לשאלתיאל בתמורה לתשלום, מפגש שאליו הגיעה שוטרת סמויה. אלא שלבסוף נגזר עונשו של שאלתיאל במסגרת עסקת טיעון לחצי שנת עבודות שירות בלבד. מעיון בתיק עולה כי כבר בעת יצירת הקשר הראשונית עם שאלתיאל, המשטרה שגתה מכיוון שהסוכן המשטרה, שהתחזה לאמא ברשת, פנה לשאלתיאל, ולא הוא פנה אליו. בנוסף לכך, בפגישה המכרעת, שאלתיאל הגיע לשאלתיאל עם השוטרת, נראה שהשוטרת רצתה למכור את "בתה" יותר מאשר שאלתיאל רצה לקנות אותה. שאלתיאל אמר לה: "אני לא יכול, כאילו לא מסוגל". הוא אף הציע ל"אמא" המתחזה לבטל את העניין: "אם אנחנו יורדים מזה כמה אני מביא לך?".

בתגובה, במקום לבטל את הפגישה ולנסות להפיליו בדרך אחרת, שאלה השוטרת: "מה אתה לחוץ?" בתום הפגישה עצרו השוטרים את שאלתיאל וחשפו את עצמם, אבל הראיות שאספו לא הספיקו להפללה ממשית. בית המשפט כתב: "עולם האינטרנט יצר מציאות חדשה ומצדיק גם בחינה וקביעה של אמצעי ענישה ומניעה שיתאימו להתמודדות המשפטית והחברתית בעבריינות מסוג זה. ראוי כי המחוקק ייתן לכך דעתו".

במקרה אחר התלונן ילד שהשכן שלו צפה עימו בסרטים כחולים ואנס אותו. אלא שהמשטרה גבתה מהילד עדות על ידי חוקר שבעברו היה לגמרי במקרה קצין המבחן של הנאשם. בית המשפט פסק כי מדובר במחדל, קבע שהחוקר היה בטוח באשמתו של הנאשם, וזיכה את הנאשם. בין השאר, החוקר לא טרח כלל לבדוק את יומנו של הקטין, למרות שהאחרון סיפר עליו, ואפילו מחשבו של החשוד לא נבדק, למרות ששם היה ניתן לראות את שעות הצפייה בסרטים הכחולים ולהתאימן לשעות שהילד טוען שהמעשים קרו בהם.

בתיק אחר נחשד הנאשם שתפס ילד בן 12 וחצי ברחוב, לקח אותו לסמטה ונישק אותו בכוח. אלא שגם כאן, מחדלים חקירתיים גרמו לבית המשפט לזכות את הנאשם. כך התגלה שהמשטרה לא תפסה את צילומי מצלמת האבטחה של הרכבת הקלה בירושלים שהוצבה בסמוך. הסיבה שאותה ציין החוקר בבית המשפט היא כי המשטרה פונה לחברה שמפעילה את הרכבת, "רק אם מדובר במקרים די חריגים... כמו שודים ורצח ודברים גדולים".

3. המוקד: אין מענה

במשטרה, ייאמר בכל זאת לזכותה, הבינו כבר לפני שנתיים את הצורך הדחוף בחקירה מקצועית של תיקי הפדופיליה. בשנת 2015 החליטו על הקמת מערך מאו"ר (מניעת אלימות ופשעית רשת). בינואר 2016 הועברה החלטת ממשלה והמערך יצא לדרך. בכל אמצעי התקשורת סיפרו על הקמתו ועל המוקד הטלפוני החדש (105), שיופעל במסגרתו ואליו יוכל כל ילד להתקשר ולספר על הטרדה שעבר באינטרנט. מהמשטרה נמסר לעיתונאים כי "כל ילד שלישי נחשף לאיומים או לאלימות מילולית ברשת. כל ילד חמישי נחשף לפנייה או להודעה בעלת אופי מיני וכל ילד עשירי נחשף להטרדה מינית".

המערך, כך נקבע בהחלטות הממשלה, יכלול יחידה אופרטיבית שתדע להתמודד עם החקירות הסבוכות, ומטה מקצועי שיכלול לא פחות מ-22 אנשים. ועם המוקד האמור, בסך הכל, ימנה המערך 130 תקנים.

בחודש מאי השנה, בטקס רב־רושם בתיאטרון ירושלים, חנך השר לביטחון פנים גלעד ארדן את מערך מאו"ר וסיפר לנוכחים כי משרדו השקיע בשנה האחרונה לא פחות מ-45 מיליון שקל בהקמתו. במשרד לביטחון פנים חגגו את ההכרזה המרגשת

וסיפרו לציבור כי "כבר בחופש הגדול - המערך יפעיל מוקד טלפוני שמספרו 105 הפועל 24/7 לפניות ובקשת עזרה".

הפיתוי ברשת. צ'ט שתועד במהלך חקירת חשוד בפדופיליה

אלא שהבטחות לחוד ומעשים לחוד. מי שניסה להתקשר ל-105 בחופש הגדול גילה צליל תפוס. גם היום, שלושה חודשים וחצי אחרי תום החופש, ניסינו שוב ושוב להתקשר למוקד. ללא הועיל. בירור קצר העלה שהמוקד כלל לא עובד.

יצאנו לבדוק מה קרה שם בדרך, שמערך מאו"ר לא מצליח להמריא. העברנו שאילתה מסודרת למשטרת ישראל, שבה ביקשנו לדעת איך מתקדמת הקמת המערך. להפתעתנו, למרות שמדובר בכספי ציבור, במשטרה הביעו התנגדות עזה לשתף אותנו בנתונים וסירבו להעביר אלינו מספר אחד פשוט שביקשנו – כמה אנשים מתוך 130 התקנים שאמורים להיות במערך מאו"ר כבר גויסו?

לבסוף, לאחר התכתבויות רבות עם דוברות המשטרה, שבמסגרתן התמידו בסירובם להעביר את הנתונים, החלטנו למצוא את התשובה בעצמנו.

כשהגיעו לידינו המספרים, הבנו למה במשטרה מסתירים. מהנתונים שנחשפים כאן לראשונה עולה, נכון לחודש יוני השנה, חודש אחרי שהשר הכריז שהמערך יוצא לדרך, שרק 31 מ-130 המשרות בו אוישו. מאז לא נמסרו נתונים חדשים.

למה? מבדיקתנו עולה כי ייתכן שמדובר בחוסר מוטיבציה לשרת במוקד וביחידה האופרטיבית של המערך החדש. המטה אנב, על 22 אנשיו, כבר מאויש ברובו. ממה נובע חוסר המוטיבציה? התשובה פשוטה – כפי שהסביר לנו השבוע בכיר במערך - "באופן כללי, אנשים לא ממש רוצים לשרת בכל מוקד משטרי. זו עבודה עם שכר נמוך שנחשבת לסיופית. במשטרה המוקד באופן כללי נחשב לעונש".

אז למה למטה הם כן מגיעים?

"מה אתה משווה? במטה יש משכורות יפות שלעיתים מגיעות לעשרות אלפי שקלים".

ומה לגבי היחידה האופרטיבית?

"עדיין חסרים שם עשרות תקנים. איזה חוקרים אפשר לגייס לשם? נשמע לך הגיוני שחוקרי להב, האריות של המשטרה, יעזבו את העבודה שלהם לטובת מערך שכל היום יקבל טלפונים מילדים והורים על כל מיני סוגים ברשת?"

בינתיים בכל שבוע נשפכים על מערך מאו"ר כמיליון שקל. אבל מתברר שהכסף הזה אינו מופנה כרגע לאפיקים הנכונים. ד"ר עציוני: "אם היו משלמים בכסף הזה משכורות טובות ל-30 גאונים יוצאי 8200, הם היו תופסים פדופילים ברשת".

4. החוק: טלאי על טלאי

קבלו תסריט מהסוג שאתם לא רוצים לדמיין: פדופיל לוקח את בנכם או בתכם בני ה-12 לאכול גלידה, מבלה איתם כמה שעות ומחזיר אותם הביתה. זו עבירה פלילית או לא? בישראל לא. בארצות הברית, ועוד איך. זוכרים את ג'רי פנטון שקיבל 40 שנות מאסר? 20 מתוכן היו בגין מה שקרוי "גרומינג", שלב הידוע בקרב חוקרי פדופיליה כשלב הפיתוי.

שי שוררץ, חוקר ילדים, מסביר: "פדופיל לא ישר מגיע, מפשיט את הילד ופוגע בו. אחרת זה יתגלה בתוך שנייה. הוא רוצה ליצור מערכת אמון בינו לבין הנפגע כדי שאלמנט הסוד יהיה חזק יותר, כך שבעצם יתגבר על הצורך העתידי הזה של ילד לספר על הפגיעה, והמחיר שהוא ישלם יהיה גבוה".

רונית צור, המפקחת הארצית ביחידה לחקירות ילדים, מוסיפה: "יש לפדופילים דרכים מאוד מתוחכמות. ילדים אכן נפגעו בצורה קשה, כי ברגע שמצליחים לפתות את הילד למשל להצטלם ולהתפשט, אז הילדים כבר שבויים כי הם מפחדים. הוא מאיים עליהם שהוא יפרסם ויספר".

אז איך זה שכל שלב החיזור, הגרומינג, עדיין לא נחשב לבלתי חוקי בישראל?

"נושא הגרומינג דורש שינוי חקיקה. אנחנו יודעים שבנושא של פדופיליה יש עניין של הסלמה, שיש תהליך היכרות והתקרבות. ואחר כך יש מעשים קלים. ורק אחר כך מגיעים לפגיעות. צריך לראות את הדינמיקה המסוכנת הזאת ולעצור אותה – גם באמצעות חקיקה".

אלא שגרומינג הוא לא הבעיה היחידה עם החוק בישראל. בכל מה שקשור לעברייני מין נחקקו כמה חוקים ללא הגדרה אחידה, מה שיוצר לא פעם בלבול בבתי המשפט, כפי שמסבירה ד"ר עציוני: "מה שקורה בישראל זה שיש את חוק העונשין, שזה

חשוד בפדופיליה ופרקליטו (מימין) בהארכת מעצר. בחוק העונשין הישראלי, חלק ניכר מהעבירות הפדופיליות נחשבות לעבירות קלות

הקובץ הפילי המרכזי, ואז יש המון חוקים מסביב, כמו חוק הגנת הציבור מפני עברייני מין, והחוק למניעת הטרדה מינית, וחוק החזרת עברייני לזירת עבודה, מדובר בטלוי על טלוי. הגיע הזמן שיד מכוונת אחת תיקח את כל הטלוי האלה, תיצור משהו חדש ותשלים את מה שחסר. זה בדיוק מה שעשו באנגליה בשנת 2003: לקחו את כל החוקים שמדברים על עבירות מין ואיגדו אותם לחוק אחד".

5. השיקום: במקום ענישה?

אבל גם אם התהליך כולו בוצע כראוי, ומגיעה העת לגזור את דינו של הנאשם, במהלך התחקיר נתקלנו במסכת פסיקות מקלות שבת המשפט בישראל פוסקים לעברייני מין, בעיקר לכאלה המצהירים על רצונם להשתקם.

אבשלום שנהר יצר קשר עם ילדה באמצעות הפייסבוק והווטסאפ. הוא ביקש ממנה שתשלח תמונות עירום שלה. מאוחר יותר החל עימה שנהר בשיחות וידיא, שיכנע אותה להיפגש עימו ודרש ממנה לשכב איתו. לאחר שסירבה, איים עליה שאם תמשיך לסרב, יספר על הקשר ביניהם. אחרי האיום הוא הגיע לפורקן. בנוסף אליה הטרדי שנהר מינית עוד ארבע בנות. הוא הורשע במעשים אלו שפורטו בכתב האישום, ובבית המשפט המחוזי גזרו את דינו לשנה וחצי מאסר. רק אחרי שהפרקליטות עירערה הוא נידון לשלוש שנים בבית המשפט העליון.

"זה פשוט טירוף", אמר לנו השבוע בעיניים דומעות אחד מקרובי המשפחה של אחת המתלוננות בתק. "הבת שלי בכתה לילות כימים בגלל הסוטה המסריח הזה ובסוף נתנו לו רק שלוש שנים. יש מדינות שהיו מוציאות אותו להורג, בארצות-הברית הוא היה מקבל 50 שנה. איזו מדינה אנחנו? איפה הצדק? מי יחזיר לה את השנים האלה? מי יפצה אותנו על מה שאנחנו עוברים?"

מעיון בפסק הדין של בית המשפט העליון עולה כי אחת הסיבות שהחמירו עם שנהר היא דווקא כדי לעזור לו להשתקם במהלך מאסרו. הסיבה: במדינת ישראל, מי שנענש לפחות משנתיים מתקשה להשתקם בכלא מהסיבה הפשוטה שהטיפול הייעודי היחיד ששב"ס מציע לעברייני מין נמשך שנה ושמונה חודשים, וגם הקבלה אליו לוקחת זמן. עו"ד ויזל מתארת את המצב האבסורדי שנוצר: "הלקוחות שלי מתחננים לטיפול ולא נותנים להם. למה אין שום גמישות בטיפול הייעודי בעבירות מין בשב"ס? למה אין תוכנית גם למי שנשפט לשנה?"

לא פעם בוחרים בני המשפט בעונש מאסר קצר, או שלא להעניש כלל, בגלל הסיכוי של הנאשם להשתקם מחוץ לכותלי בית הסוהר. כך למשל במקרה של עמית כץ שגזר דינו ניתן בדצמבר אשתקד. על פי כתב האישום נתפסו במחשבו של כץ צ'טים שבהם קטינים נחשפו בפניו בעוד הוא מאונן מולם. אלא שבמסגרת עסקת טיעון הוחלט שכץ לא ירצה עונש מאסר כלל (!) בשל רצונו להשתקם.

ד"ר עצינוי: "לא רק שלא מתייחסים אצלנו ברצינות לעבירות האלו במישור החוק, לא מתייחסים אליהן ברצינות גם בבתי המשפט. זה מביך. לא ייתכן שאצלנו הענישה היא שלוש-ארבע שנים על התעסקות עם קטינים, כשארצות-הברית נותנים על אותה עבירה 20 שנה ויותר".

לאור העובדה שבת המשפט מקלים עם עבריינים שרוצים שיקום, יצאנו לבדוק את מסגרות השיקום לפדופילים בישראל. ביקרנו במרכז לטיפול בעברייני מין שמיקומו סודי ואף שוחחנו עם כמה פדופילים שעברו שיקום. לתדהמתנו גילינו שלמרות שנבנו מתקנים מפוארים ונשכרו אנשי מקצוע מהשורה הראשונה, יש בהם מקומות פנויים רבים.

כך, לדוגמה, הוסטל ייעודי שנבנה לעברייני מין מאוכלס היום רק ב־58 אחוז תפוסה, ובמרכז יום, שנועדו לקלוט המוני פדופילים, עדיין לא מילאו את השורות. למעשה, בכל שנת 2016, רק 230 עברייני מין ניגשו לטיפול מתוקף החוק, כשיותר מאלפיים התאימו לטיפול כזה. הסיבה, כך נדהמנו לגלות: למעט מי שקוצר לו שלישי, אין חובה להגיע לטיפול.

שיתפנו את ד"ר רבינוביץ' בממצאים. "זה מזעזע", אמר לנו השבוע. "מדובר באחוז קטן מאוד מהפדופילים שהולכים לטיפול בכלא או אחריי ברגע שהם יוצאים החופשי, בין שאחרי ריצוי מאסר מלא ובין שאחרי ריצוי עונש מופחת, הם הופכים לפצצה מתקתקת, זו תעודת עניות למדינת ישראל. כרגע אין שום חובה מעוגנת בחוק שעל עברייני מין מורשע לטפל בעצמו".

מה אפשר לעשות?

"חובה להחמיר את העונשים הקבועים בחוק, כולל על עברייני רשת. צריך גם לדאוג לחקיקה שתקבע שעברייני מין יחויב בטיפול. כי אם כוללת עברייני מורשע בפדופיליה ואחרי זה שלחת אותו לחופשי, זה לא ייעלם מעצמו. הם בעצמם אומרים תעזור לי להציל אותי מעצמי".

עו"ד חי הבר, סגורם של כמה חשודים בפדופיליה, אומר: "את בעיית האכיפה אפשר לפתור די בקלות. כל מה שצריך זה להיות נוכחים באינטרנט ולאחר את אותם אנשים. כי הם לא עושים את זה בסתר. במקביל, חייבים לעבוד איתם בתחום הטיפול. בזה שלקחת וכלאת אותם לא פתרת את הבעיה. לצערי אף אחד לא באמת בודק מה קורה לאחר גזר הדין והם לא מחוייבים בטיפול. וביום שהם יוצאים, הם ממשיכים מאותו מקום שנעצרו בו".

6. הפיקוח: אחד על 12?

לפי חוק ההגנה על הציבור, במקרים רבים בית המשפט מוציא צו פיקוח על עברייני המין. ומי שאמורה לפקח עליהם היא יחידת צור בשב"ס. מספר המפוקחים בשנים האחרונות גדל

עו"ד חי הבר. אין פיקוח

משמעותית. בשנה שעברה היו 1,049 מפקחים והשנה המספר צמח כבר ל-1,218. מספר הפדופילים מבין המפקחים היום הוא 497. הצרה היא שתקציב היחידה (עשרה מיליון שקל ב-2015) נמוך מאוד ומאפשר העסקה של כמה עשרות מפקחים בלבד. על פי גורמים בכירים, היחידה לא מצליחה לעקוב אחר יותר משלושה פדופילים ביום.

"המפקחים שם על סף קריסה", אומר בכיר לשעבר בשב"ס. "בגלל שהם לא מסוגלים לבצע מעקבים, הם נאלצים לפקח מרחוק על עברייני המין. הם ביקשו ממשרד האוצר לעשות מפתח של מפקחים ביחס למפקחים, ביקשו שזה יהיה אחד ל-12, שאני אומר לך שזה גם לא מספיק, כי איך מפקח אחד יכול לפקח ביעילות על 12 עבריינים? הרי לא מדובר בעברייני צעצוע, חלק מהם מאוד מתוחכמים. בכל מקרה, גם היוזמה הזו נפלה כי משרד האוצר סירב בתוקף".

כתוצאה מהמחסור בכוח אדם, פדופילים שהשתחררו מהכלא ועליהם הייתה אמורה היחידה לפקח חזרו לסורם. כך למשל פדופיל שנתפס על ידי צייד הפדופילים של אבי דוביצקי. הוא הגיע למפגש עם מי שהתחזה לנער בן 14 אחרי שאמר לו בטלפון בשיחה ששודרה בערוץ 2: "השתחררתי מבית הכלא. אני עושה טיפול בשביל לא לחזור לדברים האלה, עוד לא יודע איך לעכל את זה. אבל אתה חמוד מדי ונחמד מדי ובטבעי שלי אני כן רוצה להתנשק איתך וכן רוצה להתחבק איתך".

כזכור, הטיפול לפדופילים תלוי בהסכמתם. מבדיקה שלנו עולה כי רק 17 אחוז מבין המפקחים מקבלים טיפול, כלומר 85 פדופילים בלבד. השאר, 412 פדופילים, לא מטופלים. ד"ר עציוני: "כל המערכות, המשפט, האכיפה, המשטרה, הרווחה, כולם יחד צריכים להבין שיש לנו פה מכת מדינה. ואם לא נפעל יחד בצורה מתואמת, נישאר עם אלפי פצצות מתקתקות".

תגובות

מבתי המשפט נמסר בתגובה: "פסקי הדין של בתי המשפט מדברים בעד עצמם. כל תיק נדון ומוכרע בהתאם לראיות ולנסיבות המיוחדות לו. על הכרעות שיפוטיות קיימת אפשרות להגיש ערעור בהתאם לדין. מבלי להביע עמדה בעניין התיקים שצוינו, אין זה נכון לגזור מסקנות על בסיס עיון בתיקים אקראיים, גם אם במסגרתם יוחסו לנאשמים עבירות דומות".

ממשרד המשפטים נמסר בתגובה: "החוק המרכזי שמסדיר את האמצעים להגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין חוזרות על ידי עברייני מין הוא חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, המבוסס על ביצוע הערכות מסוכנות לעברייני מין, ביצוע פיקוח ומעקב אחריהם ומתן שיקום מונע לעברייני מין. לעניין הפללת 'שלב החיזור' בתופעת הפדופיליה, לא קיימת עבירה ייעודית שעניינה בתופעת הגרומינג. לפי אמנת מועצת אירופה בדבר ההגנה על ילדים מפני התעללות וניצול מיני, שישראל בוחנת את ההצטרפות אליה, קיים סעיף המפליל הצעה של מבוגר באמצעים טכנולוגיים לפגוש קטין, למטרת ביצוע עבירת מין. עמדת הפרקליטות באשר לעונש הראוי נבחנת בכל מקרה בהתאם למכלול נסיבות האירוע ונסיבותיו האישיות של הנאשם. בסופו של דבר העונש לכל נאשם נגזר על פי שיקול דעתו המקצועי של בית המשפט".

ממשטרת ישראל נמסר בתגובה: "מערך מאו"ר מוקם בימים אלה בהובלת המשרד לביטחון הפנים, כמערך משולב משטרתי-אזרחי שיכלול יחידות מטה, מוקד לאומי ויחידת משטרה ייעודית. במסגרת המערך ולצורך הגשמת ייעודו וקידום מטרותיו אנו פועלים כדי לאתר ולהכשיר מועמדים המתאימים לתפקיד. איוש המשרות מתקדם על פי התכנון והיעדים שנקבעו ואנו נערכים כנדרש. כל ניסיון להציג לציבור מצג שווא שהמשטרה אינה מאיישת תפקידים אינו נכון".